



IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	



MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI.....	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJIRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevena	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	



O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI.....	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI.....	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDII SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDII INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR.....	326
Egamberdiev Abbosxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH.....	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbos Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI.....	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHTIRISH MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIISHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	



MEHNATGA HAQ TO'LASHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLISHNING ASOSIY VAZIFALARI

Anvar Raximov Maxmarasulovich

Toshkent davlat yuridik universiteti moliya iqtisod bo'limi boshlig'i

Annotatsiya. Ushbu maqolada mehnatga haq to'lashning iqtisodiy mohiyati, uning nazariy asoslari hamda buxgalteriya hisobida aks ettirilishining asosiy vazifalari yoritilgan. Mehnat va ish haqi tushunchalarining klassik iqtisodiy nazariyalar, xususan Adam Smit va David Rikardo qarashlari asosida shakllanishi tahlil qilingan. Shuningdek, mehnatga haq to'lash tamoyillari, ish haqi tizimlari va shakllari, ularni davlat tomonidan tartibga solish masalalari ko'rib chiqilgan. Maqolada mehnat haqi hisobining buxgalteriya hisobi tizimidagi o'rni, uning nazorat va tahlil funksiyalari, xalqaro moliyaviy hisobot standartlariga o'tish sharoitida mehnatga haq to'lash hisobini takomillashtirish zarurati asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: mehnat, ish haqi, mehnatga haq to'lash, buxgalteriya hisobi, mehnat unumdorligi, ish haqi fondi, mehnat resurslari.

Abstract. This article examines the economic essence of wages, their theoretical foundations, and the main tasks of payroll accounting within the accounting system. The study analyzes classical economic theories, particularly the views of Adam Smith and David Ricardo, regarding labor and wages as key factors in value creation. Special attention is given to the principles, forms, and systems of remuneration, as well as to state regulation of wage relations. The role of payroll accounting in ensuring control, transparency, and effective analysis of labor resources is highlighted. The article also substantiates the need to improve payroll accounting practices in the context of transitioning to international financial reporting standards.

Key words: labor, wages, remuneration, accounting, labor productivity, payroll fund, labor resources.

Аннотация. В статье раскрывается экономическая сущность оплаты труда, ее теоретические основы и основные задачи учета заработной платы в системе бухгалтерского учета. Проанализированы взгляды классиков экономической теории, в частности Адама Смита и Дэвида Рикардо, на роль труда и заработной платы в формировании стоимости. Особое внимание уделено принципам оплаты труда, формам и системам заработной платы, а также вопросам государственного регулирования трудовых отношений. Рассмотрены особенности учета заработной платы, его значение для контроля и анализа использования трудовых ресурсов, а также необходимость совершенствования учета оплаты труда в условиях перехода к международным стандартам финансовой отчетности.

Ключевые слова: труд, заработная плата, оплата труда, бухгалтерский учет, производительность труда, фонд заработной платы, трудовые ресурсы.

KIRISH

So'ngi paytlarda mamlakatimizning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishida korxonalar o'z xodimlari oldida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarni o'z vaqtida, to'liq hamda asosiysi haqqoniy amalga oshirilishi muhim ahamiyat kasb etadi, zero o'zaro hisob-kitoblarni aniq va o'z vaqtida tashkil etilishi xo'jalik sub'ektlari debitorlik va kreditorlik qarzlarning kamaytirish imkoniyatini yaratadi hamda iqtisodiyotimizni tez va barqaror sur'atlar bilan o'sishini ta'minlaydi.

Prezidentimiz ta'kidlaganlaridek, xalqimizning hayot darajasini yuksaltirish uchun mehnatga munosib haq to'lash tizimini shakllantirish va yaratish hamda aholi real daromadlarini oshirishimiz zarur. Jahon amaliyotiga



asoslanib, eng kam oylik ish haqi miqdorini belgilash tizimini qayta ko'rib chiqish, soliqlar, yig'imlar hamda boshqa to'lovlarning eng kam ish haqi miqdori bilan bog'liq bo'lishini bekor qilishimiz zarur.

So'nggi yillarda mamlakatimiz iqtisodiyotining jahon bozoriga integratsiyalashuvi jarayoni izchillik bilan amalga oshmoqda. Jumladan, amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar iqtisodiyotning barcha tarmoqlari va soxalarida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish orqali uzoq muddatli barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga qaratilgan. O'zbekistonning jahon biznesiga integratsiyalashuvi xalqaro investorlarga hamkorlik qilish uchun qiziqish uyg'otgan mahalliy xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning moliyaviy hisobotlarini xalqaro standartlar talablari asosida tushunarli, shaffof, ishonchli va aniq holatda umume'tirof etilgan qoidalariga muvofiq taqdim etilishi zaruratini keltirib chiqarmoqda. Bu esa siyosiy va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda investitsiya siyosatini takomillashtirish va xorijiy investitsiyalarni jalb etish maqsadida xalqaro standartlar bo'yicha buxgalteriya hisobi va audit soxalarida qator ijobiy ishlar amalga oshirilishi zarur. Respublikamizda sodir bo'layotgan iqtisodiy jarayonlarda bevosita buxgalteriya hisobi, statistika, moliyaviy hamda iqtisodiy tahlil va audit muhim ahamiyat kasb etadi. Bu kabi ma'lumotlarni buxgalteriya hisobi to'g'ri va aniq bo'lishi yetkazib berishi darkor. Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlariga o'tish esa buxgalteriya hisobini ham tubdan isloh qilishga olib keladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Inson resurslarini boshqarish bo'yicha nazariyalar ko'plab olimlar tomonidan ishlab chiqilgan. Motivatsiya nazariyalari, xususan, Maslou va Gersberg modellari xodimlarning motivatsiyasini oshirish va ularni bir guruhga birlashtirishda samarali vosita sifatida e'tirof etiladi. Nazariy menejment falsafasi xodimlarni guruhlashni strategik vazifa deb qaraydi, bu bilan korxona samaradorligi oshadi. Xodimlarni boshqarish tizimining samarali amalga oshirilishi har bir xodimning o'z vazifalarini samarali bajarishi va korxonaning umumiy maqsadlariga yo'naltirilishi uchun muhim ahamiyatga ega.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada tadqiqot abstract-tanqidiy fikrlash va miqdoriy usullarga asoslangan Shuningdek muallif tomonidan tanqidiy fikrlash va tahlil orqali vaziyatlar o'rganilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bizga ma'lumki, har qaysi ishlab chiqarish jarayoni insoniyatni ma'lum bir ehtiyojini qondirishga qaratilgandir. Har bir ishlab chiqarish turi sodir bo'lishi uchun mehnat predmeti hamda qurollari bilan birgalikda inson mehnatini birlashuvi zarurdir.

Kadrlar korxonada mehnat bilan band bo'lgan hamda korxona shaxsiy tarkibiga kiruvchi turli kasbiy malakaviy guruhlardagi xodimlar majmuasidir. Mehnat – har bir shaxs va umuman jamiyat ehtiyojlarini qondirish uchun zarur bo'ladigan moddiy va ma'naviy ne'matlar yaratish sohasidagi maqsadga muvofiq faoliyatdir. Mehnat - insonda mavjud ong ma'naviyat bilan uning jismoniy imkoniyatlarining birlashishi tufayli yuzaga keladi. Moddiy ishlab chiqarish jarayonini tadqiq qilish asosida shunday fikrga kelish mumkinki, mehnat avvalo, inson bilan tabiat o'rtasidagi sodir bo'ladigan shunday jarayonki, unda inson o'z faoliyati bilan o'zi va tabiat o'rtasidagi moddalar almashinuvini bevosita ifodalaydi, tartibga soladi va nazorat qiladi.

Mehnat to'g'risidagi nazariyaning rivojlanishiga ingliz iqtisodchi olimi Adam Smit katta hissa qo'shdi. Uning «Xalqlar boyligining tabiati va sabablari to'g'risida tadqiqot» nomli asosiy asarida bayon qilinishicha, mamlakat boyligi moddiy ishlab chiqarish mahsulotlari bilan belgilanadi. A.Smit mehnat unumdorligi oshishining sharti deb, mehnatning taqsimlanishi va ishlab chiqarish ixtisoslashuvining chuqurlashtirilishini bilgan. Mahsulotlarning hajmini esa ishlab chiqarishda qatnashadigan aholining ulushiga va undagi mehnat unumdorligiga bog'liq deb hisoblagan.

Siyosiy iqtisodning klassik maktabining yirik namoyandasi David Rikardoning ilmiy asarlarida qiymatning mehnat nazariyasiga o'tilishni va mehnatni qiymatning yagona manbai deb yozadi. D. Rikardo «Siyosiy iqtisod va soliq solish asoslari» asarida shunday deydi: «Tovaming qiymati yoki u ayirboshlanayotgan birorta boshqa tovarning miqdori uni ishlab chiqarish uchun sarflangan mehnatga to'lanadigan ko'proq yoki kamroq haqqa emas, balki shu mehnatning nisbiy miqdoriga bog'liq bo'ladi»[1].

Mehnat to'g'risidagi nazariya ikki asosga tayangan, ular:

1. Abstrakt inson mehnati tovarlar qiymatining yagona manbai hisoblanadi.
2. Ishchi kuchi - insonning o'z qiymatidan ko'proq qiymat yaratadigan mehnat qobiliyatidir, A.Smit, D.Rikardo o'z muxolifi bo'lgan fransuz iqtisodchisi Jan-Batist Seyning xizmatlarini yuqori baholab, unga quyidagicha ta'rif beradi: «Yevropa qit'asida Smitning prinsiplarini to'g'ri baholagan va birinchi bo'lib qo'llagan iqtisodchi olimlardan, yozuvchilardan biri bo'lgan. U Yevropadagi millatlarni ushbu ma'rifatli va xayrli ta'limotning prinsiplari



bilan tanishtirish maqsadida hammadan ko'ra ko'proq harakat qilgan, shuningdek, fanga mantiqliroq hamda ibratliroq tartib kiritgan va fanni ko'plab o'ziga xos, aniq va chuqur tadqiqotlar bilan boyitgan shaxsdir»[2].

Abstrakt mehnat deb, insonning bir xil tafovutlardan holi bo'lgan mehnatini, inson ishchi kuchining fiziologik ma'nodagi sarflanishi hisoblanib, tovarlar qiymatini hosil qiladigan mehnat tushuniladi. Aniq mehnat esa iste'mol qiymatlarini yaratadigan inson - ishchi kuchining maqsadga muvofiq, alohida shaklda sarflanishidir.

Hozirgi zamon iqtisodiyot nazariyasida ayrim mualliflar (jumladan, «Ekonomiks» darsliklarida, V.D.Kamaev rahbarligida nashr etilgan «Iqtisodiyot nazariyasi» darsligi va boshqalarda) [3] ish haqini mehnat narxi sifatida, ayrimlari esa[4] mehnat bozoridagi talab va taklifning muvozanat narxi sifatida talqin etadilar. Bunda ular asosan bozorda mehnat sotiladi degan bizningcha noto'g'ri tushunchaga asoslanishadi. Mehnat haqi bu jamiyat ko'lamida milliy daromadning ishchilar va xizmatchilar o'rtasida ular mehnatining miqdori va sifatiga muvofiq taqsimlanadigan hamda shaxsiy iste'moli maqsadlari uchun foydalaniladigan qismidir. Ish haqini tashkil etish va ularni shakllantirishdan asosiy maqsad barcha xodimlarni ish haqi yakka va kollektiv mehnat natijalariga to'g'ridan-to'g'ri bog'liq bo'lishiga erishishdan, mahnatga haq to'lashga tekislik elementlarini bartaraf etishdan iborat.

O.Bobojonov va K.Jumaniyozovlarning fikricha «inson o'z extiyolarini qondirish uchun ham mehnat qiladi. Natijada ma'lum bir mahsulot (ish, xizmat)lar yaratiladi. Ushbu yaratilgan mahsulot (ish, xizmat)larni ishlab chiqarish xarajatlari mehnat predmetlari sarfi, mehnat qurollarini yeyilishi va ishchi kuchiga to'langan haqdan tashkil topadi. Hamma mahsulot(ish, xizmat)larning tannarxini bir qismini mehnat haqi xarajatlari tashkil qiladi. Binobarin, inson mehnatiga beriladigan haqni to'g'ri ta'yinlanishi ya'ni uni barcha zaruriy extiyolarini qondiradigan darajada bo'lishi, insonni yanada samarali mehnat qilishga undaydi. Bu esa ishlab chiqarilayotgan mahsulot sifatiga, uni tannarxiga va natijada ishlab chiqarish samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Inson o'z mehnati bilan ishlab chiqarish jarayonida qatnashadi. Mehnat bir tomondan ishlab chiqarish jarayonini amalga oshirishning zaruriy sharti bo'lsa, ikkinchi tomondan inson uchun daromad olishning asosiy manbaasi hisoblanadi»[5].

Bilamizki, O'zbekiston Respublikasining Mehnat Kodeksi Respublikamizda mehnat munosabatlarini tartibga soluvchi asosiy hujjat hisoblanadi. Kodeksining 153 - moddasiga ko'ra «Mehnati haqining miqdori ish beruvchi bilan xodim o'rtasidagi kelishuvga binoan belgilanadi. Mehnat haqi qonun hujjatlari bilan belgilangan eng kam miqdordan oz bo'lishi mumkin emas va uning eng ko'p miqdori biron bir tarzda cheklanmaydi»[6].

Izlanishlarmiz natijasida, mehnatga quyidagicha ta'rif berish mumkin degan fikrga keldik: mehnat bu-inson tomonidan ma'lum bir maqsadda amalga oshirilayotgan harakatdir. Mehnat haqi esa insonni bajargan ishiga yoki sarflagan vaqtiga qarab to'lanadigan haqdir.

Izlanishlarimizga ko'ra, mehnatga haq to'lashning quyidagi tamoyillari mavjud:

1. Ishlab chiqarish va mehnatning samaradorligi o'sishi hisobiga real ish haqi miqdorini o'sishi.
2. Mehnat unumdorligini o'sish darajasini ish haqining o'sish darajasidan yuqori bo'lishi.
3. Xodimning korxona faoliyatining natijalariga qo'shgan hissasi bo'yicha ish haqining differensiyalash.
4. Mehnatga yarasha ish haqini belgilash.
5. Mehnatga haq to'lashni davlat tomonidan tartibga solinishi.
6. Mehnat bozori ta'sirini hisobga olish.

O'ylashimizcha, mehnat haqining turi, tizimlari va shakli, ustama haqlari, qo'shimcha to'lovlar, rag'batlantirishlar hamda mukofotlar ko'rinishidagi to'lovlar ish beruvchi bilan ishlovchi o'rtasida tuzilgan shartnomalarda va ish beruvchi tomonidan xodimlarning vakillik organi, shuningdek kasaba uyushmasi qo'mitasi bilan hamkorlikda qabul qilinadigan tegishli hujjatlar bilan belgilanadi. Mehnat haqi asosan pul shaklida beriladi, ayrim hollarda, O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida belgilangan hollarda natura shaklida to'lanishi mumkin.

Har bir mehnat turi uning shaklidan qat'iy nazar uni tashkil etishni talab etadi. Ma'lumki mehnatni tashkil etish eng avvalo xo'jalik sub'ekti yoki tashkilot miqyosida chegaralangan bo'ladi. Xo'jalik sub'ektida mehnatni tashkil etish, mehnat resurslaridan samarali foydalanishga yo'naltirilgan chora - tadbirlar yig'indisini o'zida mujassam etadi. Mehnatni tashkil qilishning quyidagi vazifalari quyidagilardir: hamkorlik, bo'sh ish joylarini tashkil etish va xizmat ko'rsatish, rag'batlantirish va tartibga solish, mehnat shart – sharoitlar yaratish va boshqalar. Mehnatni tashkil etishning ob'ekti bo'lib, mehnat jamoasidagi xodimlarning mehnati hisoblanadi.

Bilamizki, mehnat haqi hisobi - buxgalteriya hisobi tizimining operativ va aniq ma'lumotlarni talab qiluvchi eng muhim va qiyin sohasidir. Ishchilar miqdorining o'zgarishi, ish vaqtining sarflanishi, ish haqi va ularning turlari hamda ishchilarning toifasi bo'yicha, shuningdek mehnatga haq to'lash fondidan tashqari amalga oshiriladigan boshqa to'lovlar tashkilotning har bir ishchisi bilan hisob-kitoblar, mehnatga haq to'lash fondi kabi operatsiyalar buxgalteriya hisobining mehnatga haq to'lash hisobi tizimida aks ettiriladi. Bizga ma'lumki, bu ma'lumotlar asosida mehnat resurslaridan foydalanish, mehnatning unumdorligi, ish haqi fondining sarflanishi, ishchilar soni va boshqalar bo'yicha rejaning bajarilishini nazorat shu ma'lumotlar asosida amalga oshiriladi.



A.Golovachevaning fikricha, mehnatga haq to'lashni tashkil qilishning bir qancha vazifa va tamoyillari mavjud:

“1. Takror ishlab chiqarish vazifasi. U mehnatkashlarni, ularning oila a'zolarini farovonligini ta'minlashga qaratilgan. Bunday inson ehtiyojlarining oshib borishini

belgilovchi iqtisodiy qonun aks etadi. Ushbu vazifa davlat tomonidan ish haqini tartibga solish qonun-qoidalar bilan o'ta bog'langan.

2. Rag'batlantiruvchi vazifa u xodimlarning ish haqining miqdorini sarflagan mehnati bilan bog'liqligini, korxonaning ishlab chiqarish faoliyatini natijalari asosida hisoblanganligini belgilaydi. Ushbu bog'lanish xodimlarning o'z mehnatlari natijalarini doimo yaxshilashdan manfaatdor bo'lishlariga qaratilgandir.

3. Taqsimlovchi vazifa. Bu vazifa yollanma ishchi va ishlab chiqarish vositalarining egalari orasida iste'mol fondlarini taqsimlashda jonli mehnat me'yorlarining aks etishini ko'rsatadi. Ish haqi yordamida ishlab chiqarish jarayonida qatnashgan har bir xodimning sarflagan mehnatiga ko'ra iste'mol fondidagi shaxsiy ulushi aniqlanadi.

4. Resurslarni taqsimlash vazifasi. Bozor iqtisodiyotiga o'tish munosabati bilan bu vazifalarning ahamiyati oshib bormoqda. U hududlar, iqtisodiyotning tarmoqlari va korxonalar bo'yicha mehnat resurslarini joylashtirishni optimallashtirish masalasini hal qiladi.

5. Aholini xaridorgirligini ta'minlash vazifasi. U aholining xaridorgirligini pul mablag'lari bilan ta'minlash orasidagi bog'liqligini belgilaydi”. [7]

Professor A.Karimov o'zining “Buxgalteriya hisobi” darsligida korxonaning buxgalteriya oldidagi vazifalariga quyidagilarni kiritgan: «mehnat normasi va unga haq to'lashni hisobga olish, nazorat qilish vazifalari ham belgilanadi, bular:

- ishbay ishlovchilar va boshqa xodimlarning ish sifatini to'g'ri va o'z vaqtida hujjatlar bilan rasmiylashtirishni, shuningdek, ish haqini hisoblash va uni belgilangan muddatlarda to'lash;
- hisoblangan ish haqi summalarini va ijtimoiy sug'urtaga ajratmalarni ishlab chiqarish xarajatlariga kiritish uchun xarajatlarning yo'nalishlari bo'yicha aniq taqsimlash;
- ish haqidan byudjetga majburiy to'lovlarni, shuningdek, korxonaga yetkazilgan moddiy zararni ayrim tashkilotlar va jismoniy shaxslar foydasiga to'g'ri hamda o'z vaqtida ushlab qolish va o'tkazish;
- xodimlar sonini va ish vaqtidan foydalanishni nazorat qilishni ta'minlash»[8].

Izlanishlarimizga ko'ra, tashkilotlarda ishchilar, ikki guruhga ajratiladi:

1. Asosiy faoliyatdagi xodimlar. Bu xodimlar tarkibiga korxonaning asosiy va yordamchi sexlarning, yordamchi ishlab chiqarishlarning asosiy faoliyatida xozmat ko'rsatuvchi xodimlari kiradi.

2. Asosiy bo'lmagan faoliyatdagi xodimlar. Bu turdagi xodimlarga korxonaning asosiy faoliyatidan tashqari qo'shimcha mablag' topish uchun asosiy bo'lmagan faoliyatida xizmat ko'rsatadigan xodimlar kiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ishlovchilarga to'lanadigan mehnat haqini iqtisodiy asoslangan holda oshirib borish asosida, xodimlar moddiy manfaatdorligini ta'minlash hozirgi kundagi dolzarb muammolardan hisoblanadi. Moddiy manfaatdorlik to'g'ri yo'lga qo'yilganda, ya'ni ishlovchilarning oladigan mehnat haqlaridan qoniqish hissi paydo bo'lgandagina, xodimlarning mehnatga bo'lgan munosabati o'zgarib, mehnat intizomi mustahkamlanib, mehnat unumdorligi oshib, umuman korxonada ishlab chiqarish samadorligi oshadi. Bunday ma'suliyatli vazifani hal etish boshqaruv jarayonining samaradorligini oshirishga, boshqaruv tizimini ishonchli va aniq axborotlar bilan ta'minlashga xizmat qiluvchi xodimlar bilan mehnatga haq to'lash hisobi xalqaro standartlar talablari asosida tashkil etishni va tahlilini to'g'ri amalga oshirishni talab etadi.

Mehnat resurslaridan foydalanish darajasini ko'rsatkichlar tizimi orqali aniqlanib, ularni har biri mehnat resurslaridan foydalanishning ayrim tomonlarini ifoda etadi. Ularni birgalikda aniqlash va tahlil qilish to'g'ri xulosalar chiqarish va foydali takliflar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Анатолия экономический классики . Т. I, 402-с
2. Жан-Васт Сей. Тракт по политический экономии. М.: «Дело», 2000, 7-б.
3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. Т.2. – М.: Республика, 1992, 156-б.; Экономическая теория: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений/ Под ред. В.Д.Камаева. М.: Гуманитар.изд. центр ВЛАДОС, 2004, 175-б
4. Курс экономической теории. Учеб. пособ. под ред. Чепурина М.Н., Киселевой Е.А. Киров, изд-во «АСА», 1995, 233-б.;
5. О.Бобоjonov va K.Jumaniyozov. Boshqaruv xisobi. - T.: Moliya-iqtisod, 2005y. - B.124
6. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi . - T.: «Iqtisodiyot va huquq dunyosi», 2023. - B. 81. <https://lex.uz/ru/docs/-6257288>
7. Головачева А. “Организация, нормирование и оплата труда” Москва: “Новое знания”, 2007.
8. Karimov A. va boshqalar. “Buxgalteriya hisobi” darslik. “Iqtisod – moliya” – 2009, 95b



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
